

پیام وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به هفدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن

هفدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن، در روزهای آغازین سالی برگزار می‌شود که از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی سال نوآوری و شکوفایی، نامیده شده است. برای تحقق این مهم، دانشمندان حوزه‌های مختلف علوم نقشی حساس و وظیفه‌ای خطیر بر عهده دارند. شرکت‌کنندگان محترم این سمینار علمی نیز، می‌توانند با تکیه بر دانش تخصصی خود، گام‌های مؤثر و استواری برای نیل به این هدف بردارند.

رهبر عظیم‌الشأن انقلاب اسلامی فرموده‌اند: «علوم پایه، عنصر اصلی در پیمودن مسیر ما به سمت قله افتخار و عزت علمی کشور است و برای رسیدن به آن روز، باید به گونه‌ای علوم پایه را گسترش دهیم که دانستن علمی مثل ریاضیات، فیزیک و شیمی به یک عرف تبدیل شود».

از این کلام مقام معظم رهبری، می‌توان به اهمیت ریاضیات در رسیدن به جایگاه واقعی ایران در صحنه‌های علمی جهانی پی برد. البته همه می‌دانیم کشور عزیز ما ایران میراث‌دار تمدن عظیم ایرانی - اسلامی و دارای سابقه‌ای درخشان در عرصه علم و فرهنگ است. به‌ویژه در عرصه ریاضیات، با تکیه بر پیشینه درخشان، هم‌اکنون نیز دانشمندان این عرصه جایگاه اول علمی در منطقه را به دست آورده‌اند.

در جهان کنونی که علوم به سوی میان رشته‌ای شدن پیش می‌رود، باید به کاربردی کردن ریاضیات توجه کرد. از دانشمندان ریاضی کشور می‌خواهم که با تأمل و تعمق بر این مسأله، برای طراحی و تأسیس رشته‌های میان رشته‌ای، در حوزه ریاضیات تلاش نمایند. از سوی دیگر ما امروز در کشور نیازهای بی‌شماری داریم که تأمین آن‌ها نیازمند کمک شما عزیزان است. به همین جهت لازم است در حوزه ریاضیات این نیازها شناسایی شود و مشخص گردد که علم ریاضیات چگونه و به چه میزان می‌تواند پاسخگوی این نیازها باشد.

خوشبختانه در سال‌های اخیر، جمهوری اسلامی ایران به موفقیت‌های علمی مهمی نائل شده است. افزایش مقالات علمی، گسترش آموزش عالی به‌ویژه در دوره‌های تحصیلات تکمیلی،

یکی از مسائل جامعه علمی کشور و به تبع آن جامعه ریاضی، مقوله انتشار مقاله و سپس نحوه محاسبه امتیاز هر مقاله و استفاده از این امتیازها برای مقایسه، استخدام، ارتقاء، تشویق و یا تنبیه اعضای هیات علمی در دانشگاه‌های کشور می‌باشد. البته این مسأله ویژه جامعه ایران نیست و در سطح بین‌المللی نیز بحث‌های فراوانی در این مورد وجود دارد. خبرنامه وظیفه خود می‌داند که با انعکاس بحث‌های علمی و مستند در این رابطه، موجب روشن شدن بیش از پیش موضوع و حرکت به طرف یک نظام داوری، امتیازدهی و مقایسه علمی عادلانه‌تر باشد.

بحث فوق در شماره‌های پیشین خبرنامه آغاز شده و قسمت زیادی از این شماره نیز به آن اختصاص دارد:

۱. مقاله‌ای به قلم دکتر رحیم زارع‌نهندی، استاد دانشگاه تهران، که خود ۶ سال سردبیر بولتن انجمن ریاضی ایران بوده و بولتن عمدتاً با تلاش ایشان و هیأت تحریریه قبلی در فهرست مجلات ISI قرار گرفته است (به سرمقاله مراجعه کنید).

۲. مقاله‌ای به قلم دکتر سیامک یاسمی، استاد دانشگاه تهران، که اکنون رئیس بخش ریاضی پژوهشکده دانش‌های بنیادی است. این پژوهشکده یکی از مؤسسه‌های است که در ترویج چاپ مقاله در کشور مؤثر بوده و در دادن طرح‌های تحقیقاتی و سایر امکانات، مجبور است ریاضی‌دانان را با یکدیگر مقایسه کرده و تعدادی از آنان را انتخاب کند.

۳. مصاحبه‌ای با دکتر محمد صال‌مصلحیان، از دانشگاه فردوسی مشهد، که جزو ریاضی‌دانان جوانی به حساب می‌آید که مدارج ترقی را با شرایط موجود به سرعت طی کرده و اکنون در مرتبه استادی قرار دارد.

۴. ترجمه قسمت دوم مصاحبه با الن کن، این مصاحبه ممکن است دقیقاً در راستای مقاله‌نویسی نباشد ولی دیدگاه‌های یک ریاضی‌دان طراز اول را در رابطه با کار عمیق ریاضی بیان می‌کند.

۵. ترجمه مقاله‌ای از استیون کرانتز از ریاضی‌دانان شاخص و پرمقاله که روش‌هایی را برای نوشتن اولین مقاله ریاضی ارائه می‌کند.

همه مطالب این مقالات دقیقاً همسو نیستند و همچنین مطالب دیگری نیز در همین شماره خبرنامه چاپ شده که ممکن است با بعضی از اظهارنظرهای مندرج در مقالات دیگر این شماره همخوانی نداشته باشد. این بدان دلیل است که خبرنامه به نوعی آینه جامعه ریاضی ایران است و جوانب گوناگون آن را انعکاس می‌دهد.

از خوانندگان و صاحب‌نظران محترمی که علاقه‌مند هستند به ارائه نقطه‌نظرات خود وجوه مختلف این بحث را روشن سازند دعوت می‌شود مطالب خود را برای درج در این خبرنامه ارسال کنند.
سردبیر

مقاله

ضرورت فرهنگ سازی در ارزیابی های علمی و آسیب شناسی استناد سطحی به آنها

رحیم زارع نهندی*

دستیابی به فناوری های نوین، به ویژه در زمینه انرژی صلح آمیز هسته ای، فناوری نانو، فناوری زیستی، هوافضا و همچنین داشتن جایگاه اول توسعه علم در برخی زمینه های علمی در منطقه، همه و همه این نوید را می دهد که دانشمندان ایران اسلامی، به سوی درنوردیدن مرزهای دانش و نزدیک سازی علم به عمل پیش می روند. دیری نخواهد پایید که با استعانت از توفیقات الهی و کمک و همت امثال شما همکاران گرامی، کشور ما قله های افتخارات علمی جهان را فتح کند و ایران اسلامی به عنوان یک مرجع علمی جهانی شناخته شود.

به امید فرا رسیدن آن روز، برای شرکت کنندگان در این سمینار علمی آرزوی توفیق دارم. امیدوارم تا سمینار بعدی گام های مهمی در جهت تأسیس رشته های میان رشته ای، کاربردی کردن ریاضیات و سوق دهی این دانش به سوی تأمین نیازهای کشور اسلامی ایران، توسط حاضران در سمینار برداشته شود.

محمد مهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

آگهی تشکیل مجمع عمومی انجمن ریاضی ایران

مجمع عمومی سالانه انجمن ریاضی ایران از ساعت ۱۷ الی ۱۹ روز دوشنبه چهارم شهریور ۱۳۸۷ در محل برگزاری سی و نهمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه شهید باهنر کرمان تشکیل خواهد شد. از کلیه اعضای محترم انجمن دعوت می شود در این مجمع شرکت فرمایند.

دستور جلسه:

- گزارش امور مالی توسط خزانه دار انجمن و تصویب ترانزنامه.
- گزارش بازرس انجمن از پیشرفت امور.
- گزارش رئیس انجمن از فعالیت های گذشته و برنامه آینده.
- انتخاب اعضای کمیته انتخابات شورای اجرایی انجمن.
- انتخاب بازرس.
- رسیدگی به پیشنهادهای اعضای حاضر در جلسه.
- توجه: مطابق اساسنامه انجمن، تنها اعضای پیوسته انجمن حق رأی دارند.

علیرضا مدقالچی

رئیس انجمن ریاضی ایران

در محاکم قضایی از شاهد خواسته می شود روی دو موضوع سوگند یاد کند نخست آن که واقعیت را بیان کند دیگر آن که همه واقعیت را بگوید و نه بخشی از آن را. البته معمولاً شاهد بخشی از واقعیت را می داند و حتی اگر همه آن چه را که می داند بازگو کند، همه واقعیت نیست و هنر قاضی در این است که با جمع اظهارات شاهدان، بخش اصلی واقعیت یک ماجرا را روشن سازد! البته اگر قاضی دانسته یا ندانسته برداشت نادرستی از شواهد و قرائن داشته باشد وضعیت فاجعه بار خواهد بود.

مصادق بارز این مقوله، ارزیابی های علمی بر اساس معیارهای آماری است. سؤال اول این است که این ارزیابی ها چه بخشی از واقعیت را بیان می کنند و تا چه حد قابل استناد و اعتماد هستند و سؤال دوم این که استفاده ناصواب از این معیارها، می تواند چه آسیب هایی به روند رشد علمی جامعه وارد سازد.

انگیزه این یادداشت، اخباری از جامعه ریاضی کشور است که اخیراً در رابطه با دانشمند ریاضی ISI، در پاره ای از نشریات خبری به ویژه خبرنامه انجمن ریاضی ایران منتشر شده است و نگرانی ها و عکس العمل هایی را در برداشته است. با این حال، هدف این نوشته، به هیچ وجه، تخطئه فردی و یا نفی معیارهای ISI نیست بلکه منظور این است که ضرورت فرهنگ سازی در این زمینه توجیه شود و ماهیت چنین عنوان های علمی با زبانی ساده تبیین شود تا جامعه علمی کشور در ارزیابی آن دچار افراط و تفریط نگردد. به ویژه، در این یادداشت با شرح مختصری از ISI و ارائه مثال هایی از معیارهای این مؤسسه، موضوع را به صورت سؤالاتی پیش روی جامعه علمی و ریاضی کشور مطرح می کنیم. همچنین در همین زمینه، خوانندگان گرامی را به مطالعه گزارش جامع و بسیار مهمی که به درخواست و تأیید اتحادیه بین المللی ریاضی و همکاری شورای بین المللی ریاضیات صنعتی و کاربردی